

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи,
доцент І.І. СОЛОНИНКО

[Signature]
09 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:
«Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»
ОК 43.1

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 222 «Медицина»

Затверджено на методичній нараді
кафедри від « 21 » *08* 2023 р.
Протокол № *79*
Завідувач кафедри,
доцент В.В. Чаплик

[Signature] підпис

Затверджено
на профільній методичній комісії
Протокол № *5*
Голова, проф. О.Д. Луцик

[Signature] підпис

" 31 " *серпня* 2023 р.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи,
доцент І.І.СОЛОНИНКО

« ____ » _____ 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:
«Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»
ОК 43.1

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 222 «Медицина»

Затверджено на методичній нараді
кафедри від « ____ » _____ 2023 р.
Протокол № _____
Завідувач кафедри,
доцент В.В. Чаплик
_____ підпис

Затверджено
на профільній методичній комісії
Протокол № _____
Голова, проф. О.Д. Луцик
_____ підпис
" ____ " _____ 2023 р.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

В.В. Чаплик, завідувач кафедри катастроф та військової медицини.

П. В.Олійник, професор кафедри катастроф та військової медицини.

В.В. Гуменюк, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини.

РЕЦЕНЗЕНТИ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, відповідно до Стандарту вищої освіти для фахівців другого (магістерського) рівня для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання навчального плану галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальностями 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», освітньої програми магістра медицини на вимоги наказу Міністерства освіти і науки України №943 від 16.10.2009 р. «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 683 від 05.06.2013 р. зі змінами «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації»; Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої Міністерством охорони здоров'я України від 15.04.2014 р.

Опис навчальної дисципліни. Програма розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання, «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» (далі – Програма) призначена для вищих медичних закладів освіти України у відповідності до вимог організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження студента необхідного для засвоєння дисциплін і базується на положеннях Закону України від 05.07.2012 р. № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу» та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України», наказу Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 29.06.2016 р. № 322/631/709 «Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби», Програми військової підготовки громадян, затвердженої у Міністерстві оборони України 30.09.2016 р. і виконується кафедрами медицини катастроф та військової медицини вищих навчальних закладів Міністерства охорони здоров'я України.

Програма дисципліни «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» структурована одним розділом. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, що зараховуються студентам при успішному засвоєнні теоретичних знань і практичних навичок.

Основними видами навчальних занять з домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях є практичні заняття та самостійна робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

Програма підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання Примірного навчального плану (2016 р.), а саме «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» містить основоположні знання та практичні навички для подальшого вивчення розділу «Військова підготовка» «Програми військової підготовки громадян», у тому числі: загальновійськова підготовка та методика роботи з особовим складом; загальна тактика; організація медичного забезпечення військ (сил); військова токсикологія, радіологія і медичний захист; медична допомога пораненим на догоспітальному етапі.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього:	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
«Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»	2 кредит 60 год	0	30	30	2	залік

Предметом вивчення Програми є невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи; закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги та первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Міждисциплінарні зв'язки:

вивчення предмету «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» для спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» кваліфікації освітньої «Магістр медицини», кваліфікації професійної «Лікар», здійснюється на 2 році навчання та базується:

а) на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовок та предметів професійної підготовки навчання та інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги та первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання Програми – кінцеві цілі встановлюються на основі Стандарту підготовки лікаря за фахом відповідно і є основою для побудови змісту навчальних дисциплін.

Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей розділу сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни, а саме:

Кінцеві цілі вивчення Програми:

вміти надавати домедичну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах.

1.2. Основними завданнями вивчення Програми:

визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;

оволодіти навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

-інтегральна: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог. Здатність особистості до організації інтегрального гуманітарного освітнього простору, формування єдиного образу культури або цілісної картини світу.

-загальні: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

-спеціальні (фахові, предметні): Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги. Навички надання екстреної медичної допомоги. Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань у пацієнтів різного віку: немовлят, дітей, підлітків та дорослих.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань у дорослих, а також пацієнтів дитячого та підліткового віку.

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів у дорослих, дітей та підлітків.

ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги дитині.

ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.

ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору методу контрацепції.

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК 15. Здатність до проведення медико-соціальної експертизи та експертизи працездатності.

ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції.

ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги дитячому, підлітковому та дорослому населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК 19. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
1.	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
2.	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.				
3.	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності	Зрозуміло і недвозначно донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефаківців	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах. Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
4.	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності				
5.	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції
6.	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконанні обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
7.	ЗК 7. Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8.	ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії				
	ЗК 10. Здатність	Знати інформаційні	Вміти використовувати	Здатність	Нести

	використовувати інформаційні і комунікаційні технології	і комунікаційні технології	інформаційні і комунікаційні технології	використовувати інформаційні і комунікаційні технології	відповідальність за використання інформаційних і комунікаційних технологій
9.	ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати методи пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Вміти проводити пошук, опрацювання та аналізувати інформацію з різних джерел	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Нести відповідальність за пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел.
10	ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати поставлені завдання і взяті обов'язки	Вміти наполегливо вирішувати поставлені завдання і взяті обов'язки	Здатність наполегливо вирішувати поставлені завдання і взяті обов'язки	Нести відповідальність за поставлені завдання і взяті обов'язки.
11.	ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки та усвідомлювати рівні можливості.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.
12.	ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні				
13.	ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та	Знати та зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області	Формулювати свої моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області	Здатність донести, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності.	Відповідати за свої моральні, культурні, наукові цінності

	ведення здорового способу життя				
Спеціальні компетентності					
14.	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані	Вміти збирати скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, вміти виявити ознаки життя та смерті	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у спілкуванні з пацієнтами та їх родичами	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації. Відповісти за використання результатів співбесіди з пацієнтом за стандартною схемою розпитування хворого
15.	ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Знати основні лабораторні та інструментальні дослідження	Вміти оцінювати основні лабораторні та інструментальні дослідження	Здатність розпізнавати відхилення від норми у лабораторних та інструментальних дослідженнях	Нести відповідальність за оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
	ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Знати основні клінічні симптоми невідкладних станів	Вміти розпізнавати основні симптоми невідкладних станів	Здатність розпізнавати симптоми невідкладних станів	Нести відповідальність за розпізнавання симптомів невідкладних станів
	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	Знати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань	Вміти визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань	Здатність розпізнавати відхилення від норми у режимі праці та відпочинку	Нести відповідальність за визначення необхідного режиму праці та відпочинку
	ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	Знати характер харчування при лікуванні та профілактиці захворювань	Вміти визначати необхідний характер харчування при лікуванні та профілактиці захворювань	Здатність розпізнавати відхилення від норми харчуванні при лікуванні та профілактиці захворювань	Нести відповідальність за визначення необхідного харчування при лікуванні та профілактиці захворювань
	ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Знати принципи та характер лікування та профілактики захворювань	Вміти визначати необхідний характер лікування та профілактики захворювань	Здатність розпізнавати відхилення від норми лікування та профілактики захворювань	Нести відповідальність за визначення необхідного лікування та профілактики захворювань
	ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.	Знати основні клінічні симптоми невідкладних станів	Вміти розпізнавати основні симптоми невідкладних станів	Здатність розпізнавати симптоми невідкладних станів	Нести відповідальність за розпізнавання симптомів невідкладних станів.
	ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної	Знати основні принципи надання медичної допомоги	Вміти надавати екстрену медичну допомог	Здатність надавати екстрену медичну допомогу.	Нести відповідальність за надання

	медичної допомоги.				невідкладної допомоги
	ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.	Знати принципи проведення лікувально-евакуаційних заходів на дошпитальному етапі та в умовах стаціонару	Вміти проводити лікувально-евакуаційні заходи в умовах на дошпитальному етапі та в умовах терапевтично-го стаціонару	Здатність проводити лікувально-евакуаційні заходи на до шпитальному етапі та в умовах терапевтичного стаціонару	Нести відповідальність за ефективність проведення лікувально-евакуаційних заходів на до шпитальному етапі та в умовах терапевтичного стаціонару
	ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.	Знати принципи виконання першої медичної допомоги на до шпитальному етапі, вдома, або в умовах лікувальної установи	Вміти надавати першу медичну допомогу на дошпитальному етапі, вдома, або в умовах лікувальної установи	Здатність використовувати знання про організм людини, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики	Нести відповідальність за виконання основних алгоритмів надання першої медичної допомоги
	ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Знати принципи розв'язування медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Вміти розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Нести відповідальність за розв'язування медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
	ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм	Знати медичну документацію, в тому числі електронні форми.	Вміти вести медичну документацію, в тому числі електронні форми.	Здатність ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	Нести відповідальність за ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Знати аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Вміти неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Здатність доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Нести відповідальність за власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
	ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з	Знати етичні принципи при роботі з пацієнтами,	Вміти дотримуватись етичних принципів при роботі з пацієнтами,	Здатність до дотримання етичних принципів	Нести відповідальність за дотримання

	пацієнтами, лабораторними тваринами.	лабораторними тваринами.	лабораторними тваринами.	при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
	ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	Знати принципи професійної та академічної доброчесності	Вміти дотримуватись принципів професійної та академічної доброчесності	Здатність до дотримання принципів професійної та академічної доброчесності.	Нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення

Програми розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання Примірного навчального плану (2016 р.):

1. Проводити оцінку стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру та в бойових умовах;
2. Вміти надавати домедичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

Вивчення навчальної дисципліни «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» забезпечує такі програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.

ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дорослого пацієнта і дитини, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН 9. Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за

його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН 10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування дорослих, дітей і підлітків на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 12. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 13. Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організувати проведення профілактичних щеплень за календарем.

ПРН 14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН 15. Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН 16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПРН 20. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.

ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН 24. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 26. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та

професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПРН 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

ПРН 29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» відводиться **60** годин **2** кредити ЄКТС

Основними видами навчальних занять з дисципліни є **практичні** заняття та **самостійна** робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

Практичні заняття (ПЗ) є видом навчальних занять, на яких викладач проводить із студентами детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння шляхом індивідуального виконання кожним студентом ситуаційних завдань стосовно організації і надання домедичної допомоги.

Практичні заняття проводяться у складі навчальної групи не більше 12-14 осіб, з метою відпрацювання навичок з організації надання домедичної допомоги та використання засобів індивідуального медичного захисту.

Самостійна робота студента (СРС) є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота студентів забезпечується комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчальними посібниками, матеріалами кафедральних лекцій тощо. Методичні розробки для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студентів. Для самостійної роботи, окрім того, рекомендується відповідна наукова та фахова література.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових дулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	8		4		4
Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	8		4		4
Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	8		4		4
Тема 4. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	8		4		4
Тема 5. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4		2		2
Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	8		4		4
Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	8		4		4
Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	4		2		2
Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	4		2		2

Усього годин	60	30	30
--------------	----	----	----

Аудиторне навантаження – 50%; СРС – 50%.

4. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4
2.	Кровотечі і методи їх зупинки	4
3.	Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	4
4.	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
5.	Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	2
6.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4
7.	Засоби масового ураження. Домедична допомога	4
8.	Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	2
9.	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	2
Разом годин		30

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4
2.	Кровотечі і методи їх зупинки	4
3.	Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	4
4.	Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
5.	Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	2
6.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4
7.	Засоби масового ураження. Домедична допомога	4
8.	Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	2
9.	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	2
Усього годин		30

Зміст програми

ТЕМА 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого.

Заняття №1. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги.

Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим.

Заняття №2. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових

умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 2. Кровотечі і методи їх зупинки.

Заняття №1. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття №2. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Заняття №1. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття №2. Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 4. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.

Заняття №1. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. *(Практичні заняття, СРС).*

Заняття №2. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 5. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях.

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах.

Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Заняття №1. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій.

Заняття №2. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога.

Заняття №1. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.

Заняття №2. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори Домедична допомога в бойових та небойових умовах.

ТЕМА 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Медична евакуація.

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. *(Практичні заняття, СРС).*

Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів).

Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах. *(Практичні заняття, СРС).*

ТЕМА 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.

Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах. *(Практичні заняття, СРС).*

6. Індивідуальні завдання

Одним з найважливіших шляхів оптимізації і підвищення якості практичної підготовки студентів є виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (ІНДЗ).

Основна мета ІНДЗ:

більш глибоке осмислення і засвоєння теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з дисципліни (головним чином в плані міжкафедральної інтеграції їх кінцевого рівня з відповідної спеціальності);

психологічна і практична підготовка студентів до постійного підвищення професійної кваліфікації, оволодіння основними прийомами науково-бібліографічного аналізу, узагальнення і оформлення різних матеріалів для доповідей, довідок, статей і т. п.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно або у складі робочих груп (2-3 студента) при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни.

Основні форми ІНДЗ:

бібліографічний пошук і вивчення літератури з певної теми, її узагальнення, складання огляду про сучасний стан проблеми (написання реферативної роботи), виступ з доповіддю на засіданні гуртка кафедри, студентських наукових конференція тощо;

участь у створенні учбово-демонстраційних посібників (стендів, альбомів, таблиць) та інших технічних засобів навчання;

опанування новітніх методів дослідження, приладів, виконання навчально-практичних студентських робіт.

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів виконується у вигляді підготовки до практичних занять (підготовка теоретичних питань, виконання ситуаційних задач, опанування навичками згідно з темою заняття, тощо).

7. Методи навчання

1. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.
2. Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
4. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

8. Методи контролю

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення конкретної теми для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння, якості засвоєння певної порції навчального матеріалу шляхом спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів на заняттях, усного опитування, письмового контролю знань і умінь за допомогою тестування (усне, письмове, комп'ютерне); з використанням набору стандартизованих завдань для встановлення вхідного та вихідного рівня знань, структурований контроль практичних навичок; контроль виконання практичної роботи; усне опитування; усна співбесіда.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

На кафедрі застосовуються наступні **критерії оцінювання** згідно традиційної 4-бальної шкали:

«Відмінно» 5 За глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, за уміння пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі); кількість позитивних результатів письмового тестування не менше 90%.

«Добре» 4 За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки) - кількість позитивних результатів письмового тестування 70-89%.

«Задовільно» 3 За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому виклад його не повний, непослідовний. Студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження; - кількість позитивних результатів письмового тестування 50-69%

«Незадовільно» 2 Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді. Кількість позитивних відповідей письмового тестування складає нижче 50%.

Викладач зобов'язаний провести оцінювання кожного студента у групі на кожному занятті і виставити оцінку в журналі обліку відвідувань та успішності студентів (Форма № ЕН-1) за традиційною шкалою («5», «4», «3», «2»).

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Для дисципліни формою підсумкового контролю є залік

10.Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

конвертується у бали за багатобальною шкалою за формулою:

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179

4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161
3.99	160
3.97	159
3.94	158

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123
3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

В бали перераховується середня оцінка за поточну успішність. Середня оцінка виставляється до сотих.

11. Методичне забезпечення

навчальний контент (навчально-методичні рекомендації для самопідготовки студентів до практичних занять), плани практичних занять, самостійної роботи, питання, задачі або кейси для поточного контролю знань і вмінь студентів; список рекомендованої літератури; матеріали методичного забезпечення (методичні вказівки тощо); інструкції до використання технічних засобів навчання.

Перелік питань для підготовки студентів.

1. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст.
2. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах мирного часу та бойових умовах.
3. Правові аспекти надання домедичної допомоги.
4. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця пригоди, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження.
5. Засоби особистої безпеки. Безпека в бойових умовах.
6. Особливості огляду місця пригоди в бойових і небойових умовах.
7. Огляд за алгоритмом САВСДЕ (КОЛЕСО).
8. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.
9. Види ушкоджень в бойових умовах.
10. Засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовця.
11. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття.
12. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу.
13. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж), підняття кінцівки.
14. Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
15. Показання і правила застосування засобів для зупинки кровотечі хімічних.
16. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
17. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
18. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових трубок).
19. Пристрої і техніка штучної вентиляції легень.
20. Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс, види, ознаки, домедична допомога.
21. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
22. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових оранень.
23. Протекція ран накладанням пов'язок. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи.
24. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.
25. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу.
26. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини та ознаки.
27. Абсолютні ознаки переломів. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами.
28. Надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді (ДТП). Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Тактика рятувальника при ДТП.
29. Опіки: класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
30. Відмороження: класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
- Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
31. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
32. Ураження електричним струмом, домедична допомога.
33. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога.
34. Уражаюча дія кислот і лугів, домедична допомога.
35. Особливості допомоги при опіках очей різного походження.
36. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, судамах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі.

37. Домедична допомога при отруєнні невідомою речовиною, невідомим газом
38. Поняття про хімічну зброю. Класифікація та характеристика бойових отруйних речовин.
39. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин.
40. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.
41. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та небойових умовах.
42. Алгоритм проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат.
43. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення.
44. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових (секторах обстрілу, укриття та евакуації) та небойових умовах
45. Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Медична евакуація.
46. Організація надання допомоги під час транспортування в бойових і не бойових умовах.
47. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події.
48. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів.
49. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів.
50. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика
51. Основні принципи надання домедичної допомоги при бойовому стресі в бойових та небойових умовах.

12. Рекомендована література.

Основна (базова)

1. Матеріали підготовки до практичного заняття – навчально-методичні рекомендації кафедри для самостійної підготовки студентів до практичних занять.
2. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
3. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
4. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
5. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур’єв, А.А. Гудима та ін..] – Київ. – 2016 – 400 с.
6. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.
7. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.
8. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) – Київ. – 2015 – 191 с.
9. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

Допоміжна

1. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур’єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.
2. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
3. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЦЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. [Гур’єв С.О., Миронець С.М., Рошин Г.Г. та ін.] – К.: 2009 – 209 с.
4. Чепкий Л.П. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. К: «Вища школа», 2004. р. ст. 99 – 142.

13. Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства охорони здоров’я України: <http://www.moz.gov.ua/>.
2. Інформаційно правовий портал «Закони України»: <http://uazakon.com/>.
3. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/